

ΔΥΤΙΚΑ ΤΗΣ ΛΥΠΗΣ: «ΑΠΟ ΤΑ ΕΛΕΓΕΙΑ ΣΤΑ ΗΛΥΣΙΑ ΠΕΔΙΑ»

Ντέιβιντ Κόνολι

Περίληψη

Με κάποια έκπληξη οι κριτικοί χαιρέτισαν την έκδοση μιας νέας συλλογής του Ελύτη το Νοέμβριο του 1995, τέσσερα χρόνια μετά την έκδοση των *Ελεγείων της Οξώπετρας* που πολλοί θεώρησαν ως το αποκορύφωμα (και ίσως το τελευταίο κεφάλαιο) του ποιητικού του έργου. Με μια πρώτη ματιά τα επτά δισέλιδα και τρισέλιδα ποιήματα στο *Δυτικά της λύπης* εμφανίζουν τόσο σε θεματολογία όσο και σε τεχνοτροπία ομοιότητες με εκείνα της προηγούμενης συλλογής του. Δεδομένου όμως ότι ο Ελύτης δεν συνήθιζε να επαναλαμβάνεται στις διαδοχικές του συλλογές, εύλογα το ερώτημα προκύπτει υπό ποιαν έννοια τα νέα αυτά ποιήματα διαφέρουν από εκείνα της προηγούμενης συλλογής. Θα προσπαθήσω στην εισήγησή μου να δείξω πως ενώ τα νέα αυτά ποιήματα πράγματι συγγενεύουν με τα προηγούμενα, εντούτοις χαρακτηρίζονται από μια εντελώς διαφορετική προοπτική και προσανατολισμό, όπως δηλώνεται –άλλωστε– και από τον ίδιο τον τίτλο του έργου.

Με κάποια έκπληξη οι κριτικοί χαιρέτισαν την έκδοση μιας νέας συλλογής του Ελύτη το Νοέμβριο του 1995¹, τέσσερα χρόνια μετά την έκδοση των *Ελεγείων της Οξώπετρας* (ΕτΟ), ένα βιβλίο που πολλοί θεώρησαν ως το αποκορύφωμα (και ίσως το τελευταίο κεφάλαιο) του ποιητικού του έργου. Ακόμα μεγαλύτερη έκπληξη προκάλεσε στους κριτικούς² η ελάχιστη χρονική απόσταση που χώριζε την ολοκλήρωση των ποιημάτων και την έκδοσή τους, δεδομένου ότι κατά κανόνα μεσολαβούσε μακρά χρονική περίοδος (πολλές φορές και πάνω από μια δεκαετία) μεταξύ της γραφής και της δημοσίευσης ενός έργου του.³ Διαβάζουμε στον κολοφώνα του βιβλίου ότι: «Τα ποιήματα αυτά γράφτηκαν το καλοκαίρι του 1995 στο Πόρτο Ράφτη Αττικής», δηλαδή λίγους μόνο μήνες πριν από την έκδοσή τους. Το γεγονός ότι το *Δυτικά της λύπης* (Δτλ) είναι το μόνο του βιβλίο όπου σημειώνεται ο χρόνος αλλά και ο τόπος της συγγραφής (όπως επισημαίνει και ο Μπελεζίνης 1999:259) υποδηλώνει ίσως ότι ο Ελύτης ήθελε να καταστεί σαφές ότι τα νέα αυτά ποιήματα δεν είναι απλώς ένα συμπλήρωμα των ΕτΟ όπως μπορεί να φαίνονται από τη πρώτη ματιά και όπως ισχυρίζεται ένας τουλάχιστον κριτικός.⁴

Το πρώτο πράγμα που παρατηρούμε είναι ο αριθμός των ποιημάτων που παραπέμπει στον αγαπημένο αριθμό του ποιητή, το επτά. (Στα ΕτΟ περιλαμ-